

pomieszczeń użyteczności publicznej. Na szczególną uwagę zasługuje potencjał ludzki OSP – w krótkim czasie nawet nieaktywni strażacy ochotnicy gotowi byli włączyć się w działania pomocowe. Zdolność mobilizacyjna OSP jest pod tym względem wyjątkowa, czego przyczyn szukać można zarówno w doświadczeniach organizacyjnych, jak i w silnym etosie strażaka.

- Koła Gospodyń Wiejskich, angażując w działania osoby w różnym wieku, organizowały akcje szycia maseczek ochronnych oraz ich dystrybucji (również w miastach). Ten rodzaj działania świadczył o kreatywnym wykorzystaniu już posiadanych kompetencji oraz zdolności do włączania w działania pomocowe szerokiego grona osób (niekoniecznie dysponujących sprawnością fizyczną). Ponadto KGW tworzyły lokalne sieci wsparcia, zapewniając pomoc sąsiedzką szczególnie osobom starszym i chorym np. poprzez wykonywanie zakupów, dystrybucję artykułów higienicznych. Tym samym wpływały na dobrostan psychiczny osób samotnych. Warto również wskazać zaangażowanie KGW w rządowe kampanie na rzecz szczepień (koła współorganizowały m.in. imprezy plenerowe, w trakcie których odwiedzić można było namioty medyczne).
- Stowarzyszenia o lokalnym zasięgu (działające m.in. na polu kultury i edukacji) angażowały się w pomoc instytucjom publicznym niedysponującym wystarczającymi zasobami. Odnotowano przypadki, gdy społecznicy włączali się w kampanie informacyjne na temat szczepień i zasad bezpieczeństwa (np. organizując spotkania w swoich siedzibach lub partycypując w akcjach szczepień) i kolportując materiały edukacyjne. Przykład cennej pomocy stanowią też zbiórki, z których dochód przeznaczano na zakup środków ochrony osobistej (maseczek, kombinezonów, przyłbic), dowóz posiłków i sprzętu do szpitali oraz innego rodzaju wsparcie dla obciążonego personelu medycznego.

Innego rodzaju testem sprawności podmiotów obywatelskich aktywnych w społecznościach lokalnych był kryzys uchodźczy spowodowany wybuchem wojny na Ukrainie. Można stwierdzić, że o ile pandemia COVID-19 pobudziła kreatywność społeczników, to wojna za wschodnią granicą uruchomiła ponadlokalne sieci. Okazało się, że organizacje o lokalnym zasięgu działania tworzą złożony, ogólnopolski system, zdolny do współdziałania. W ciągu kilku tygodni lutego i marca 2022 roku na terenie Polski znalazła się rzesza uciekinierów pozbawionych podstawowych środków do życia. Co więcej, społeczeństwo ukraińskie również wymagało wsparcia w wielu aspektach funkcjonowania oraz walki. W pomoc zaangażowały się małe, działające lokalnie podmioty społeczeństwa obywatelskiego. Podobnie jak w czasie pandemii, profil pomocy (ukierunkowanej tym razem przede wszystkim na zewnątrz, dedykowanej nie członkom własnej społeczności, ale obcym) był dosyć zróżnicowany. Poszczególne typy podmiotów obywatelskich w Polsce lokalnej działały inaczej, zaś stopień zaangażowania wolontariuszy był niejednorodny. Nierzadko świadczenia na rzecz uchodźców wykonywały osoby prywatne, niedziałające w organizacji pozarządowej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że główne wysiłki ponosiły organizacje pozarządowe działające w dużych ośrodkach